

[Clausager.]

bund i vort Folk baade økonomisk og socialt, som Tilfældet er i Øjeblikket?

Der maa være en eller flere Grunde til, at det gaar trægt med den private Udstykning. Det er gaaet lettere før i Tiden. Jeg nævnte før, at vi har godt 100 000 Husmandsbrug, og de fleste af disse er oprettet ad privat Vej før i Tiden, hvorimod de, man har oprettet ad Lovgivningens Vej, er de faa. Der maa være noget i Vejen med den private Udstykning.

Man hører her forskellige Svar. Nogle siger — ja, det er der mange, der siger, det er blevet noget af et Slagord, og det er for Resten det, der til Dels ligger til Grund for Regeringsforslaget —: Jorden er jo beslagnagt, den er taget i Brug, der er ikke mere at faa, der er nogle, der raader over den, de bestemmer, om de vil af med den eller ej, og vil de endelig af med den, er den for dyr.

Ja, sandt nok, Jorden er beslagnagt, vi kan ikke skabe mere Jord — at vi udtørre nogle Søarealer og dyrker noget Hede op, betyder jo ikke meget. Der kan altsaa praktisk talt ikke skabes mere Jord. Men saa siger man ogsaa, et Jorden er ikke til at faa fat i. Dette er ingenlunde rigtigt. Det vilde kun være rigtigt, hvis Grundejerne havde dannet en Ring og lovet hinanden ikke at give Slip paa Jorden, medmindre de fik en Overpris for den. Og noget saadant er aldeles ikke Tilfældet. Jord med paastaaende Bygninger, med Besætninger og med Inventar omsættes stadig, efter som Folk dør, træder fra, bliver kede af det og nye kommer til.

Det er slet ikke saa lille en Omsætning, der paa den Maade finder Sted ved Handel; i 1928 var det rundt regnet 10 000 Brug, repræsenterende 18 000 Tønder Hartkorn og til en Omsætningsværdi af ca. 235 Mill. Kr. Det er dog ikke saadan nogen bitte Handel, der foregaar. Dertil kommer, at der sælges en Del større og mindre Jordstykker fra Ejendomme, men Salg af samlede Ejendomme er naturligvis Hovedparten.

Endvidere siger man, at Jorden er for dyr, at den ikke kan faas til en rimelig Pris. Jeg har allerede dokumenteret, at det er uregtigt, at der ikke kan faas Jord, idet der omsættes overordentlig mange Brug, men saa indvender man altsaa, at den er for dyr, og der anføres mangfoldige Grunde for denne Paastand. Man nævner saaledes Befolkningstilvæksten; det er klart, siger man, at naar Befolkningen vokser i Tal, kniber det mere med at faa Plads, og saa maa man, for at bruge et Slagord, rykke

tættere sammen, og skal flere ud og købe Jord i det frie Marked, saa at Efterspørgselen bliver større, saa stiger Prisen.

Der er noget om det, teoretisk set er det rigtigt nok; men kaster vi Blikket tilbage, opdager vi, at der har været Perioder, hvor Jorden var billigere, til Trods for at Befolkningstilvæksten var større end nu. Det er ejendommeligt nok, men det leder Tanken hen paa, at der maa ligge andre Grunde bag, Grunde, som virker stærkere end Befolkningstilvæksten. Jeg kan saaledes nævne, at op igennem 80-erne faldt Jordpriserne og Ejendomspriserne uhyre stærkt, saa stærkt, at det blev mange Landmænds Ruin, og det var dog en Tid, hvor der ikke var noget i Vejen med Befolkningstilvæksten, i hvert Fald var den bedre end nu, hvad der maaske hænger sammen med, at Thit Jensen den Gang var en lille uskyldig Pige — nu er det lidt anderledes.

Men altsaa, teoretisk set er der noget i, at en stærk Befolkningstilvækst paavirker Jordprisen, det skal jeg ikke nægte, men det er ikke saa meget, at det er værd at sætte i Forgrunden, der er Ting, som ganske anderledes paavirker Jordprisen. F. Eks. vil høje Skatter paa fast Ejendom uvægerligt faa Priserne til at falde; jeg er ikke et Øjeblik i Tvivl om, at hvis vi ikke havde haft den stærke Opskrunding af vore faste Skatter til Amt og Kommune, vilde Ejendomspriserne have ligget noget højere. Men ogsaa Skattespørgsmaalet er dog forholdsvis en ringe Ting.

Ogsaa Byggeomkostningerne vil paavirke Priserne, thi jo dyrere det er at bygge, des mere trykker man sig ved at købe; der er ingen Tvivl om, at Byggeomkostningerne i de senere Aar er steget, og at organisationsmæssige Aftaler, ja, næsten Ringaftaler har bidraget til at gøre det vanskeligt at bygge.

Endelig bidrager sikkert ogsaa den lette Adgang til Laan, vi har her i Landet, de gode Kreditinstitutioner, til at gøre Jorden dyrere.

Det er ligeledes naturligt, at naar Staten bevilger mange Penge til Jordkøb, vil Jordprisen gaa op. Det er ogsaa en af de Ting, man nævner til Forsvar for Forslaget, at naar der herfra bevilges 6—7 Mill. Kr. til Opkøb af Jord, vil Jordpriserne stige, og derfor maa man have Adgang til Ekspropriation. Ja, det lader sig høre, men selv om det vel nok teoretisk set er rigtigt, vil det ofte i Praksis komme til at se anderledes ud. Det hænder jo her i Livet, at Praksis støder mod Teorien; det er nu ikke nær saa tidt, som mange tror, men det sker